

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten házhozordva félvre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 f pp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forinttal fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fizetnek.

Pest, december 13.

— Perczell Mór táborából, egy kis furcsa tudósítást vettünk.

Mint nálunk ott is ködös idők jártak. És mire kitisztult a lég, hát se híre, se hamva az ellenségnek. Elenyészet a köddel együtt.

Okunk van hinni, hogy e tudósítás valóságban épül, azért az olvasó, egész biztossággal egy szivarra gyujthat, s okoskodhatik azon, merre és miért ment el az ellenség.

Meglehet, Olaszország felé huzódtak, de meg lehet, hogy Horvátországba jöttek, hogy Perczell Varasd felől támadhassák meg. De az sem lehetetlen, hogy azon serget Windischgrätz Pahrendorfra bestellte, mert elvégre, ha még a tavasz előtt akarnak betörni, december 13-dikán csak meg volna az ideje.

— Hurbán lutheranus pap obester tábora felől, egy magán levél szerint, annyit tudunk, hogy az 1100 embernél többől nem áll. Egy bataillon Palumbini gyalogság, s néhány száz panszláv éhenhaló. De azért nem kezkesdünk róla, hogy mind e mellett ezen tábor vagy négy öt ezernyi ből ne álljon, mert magán levelek után bajos elindulni.

Hurbán a legutóbbi hírek szerint még Zsolnán innen nem jött előre. Hanem halljuk, hogy szép dolgokat követ el.

Pusztítja az urak és a zsidók birtokait. A faluk biráit leteszi, s helyébe a császár nevében újat surrogál.

Görgei már egy héttel ezelőtt küldött segítséget a felvidékre. Ment oda katonaság a komáromi várból is, s azt hisszük, Beniczki Ödön, ki a sok nem teljes hatalmu biztosok között négy vár-

megye felett valóságos teljes hatalmu biztos, összefog szedni mindent, mi szükséges leendő arra, hogy a trónkövetelő József ezen béreltjei leveretessenek.

Pest, december 13.

Ma a képviselők háza délben tizenkét órakor ülést tartott.

Csendes volt, ha Berzenczei László észébe nem jut egy nagy dictional megfelelni olyan dolgokra, miket tőle senki sem kérdezett.

Berzenczei ur tegnap előtt érkezett meg peravia et devia a székely földről.

Ujában azt gondolhatta magában, hogy ő most: ré quazsi béne gesta fog itt koszoruin megpihenni, azonban történetesen igen hidegen fogadtatván, jobbnak vélte a desperatust játszani.

És elkezdett perorálni: minden szava után azt mondta, hogy a kezére bizott százezrekről utolsó fillérig számolni fog.

Ezen nem kételkedett senki. Berzenczeit nem vádolták azzal, hogy a statusvagyonnal hütlennül bánt, hanem hogy a százezreket minden ügyesség, s minden belátás nélkül költötte el, úgy hogyha ezen pénzt egyszerűen a nép közt kiosztja, több hasznot okoz.

Berzenczei ur teljhatalmu biztosságának története egy tizenkétkötetes feuilleton regény, a keresztes báborúkból. Rettenetes dolgok fordulnak abban elő. Isten és ember, az események s a természet mind összeesküdtek Berzenczei ur működése ellen. A bátor ifju több szerencsétlenséget, több harcot és halálfelelmet állott ki, mint Erbiában, akár Abules, akár Agétás. Mialatt, ha negyven ezer ember három napig éhezett, tizenötezer megszökött, az őrnagyok pedig a pénzeket mind elköltöztették, senki sem csodálkozhatik.

A beszéd még hosszabbra terjedt volna, hanem a képviselők egy ügyes gondolatra jöttek, Berzenczei azt találta mondani, hogy Erdélyt hátulról kell megtámadni... mire a képviselők hirtelen rá kiáltottak... Ez stratégikus dolog... ez nem a közönség elébe való... s Berzenczei szerényen visszalépett.

Pedig a mit Berzenczei mondott, csak úgy volt stratégia, mint az abécze tanulás, metaphisica.

Szóval e mai ülés hozta meg, Berzenczei nevezetességére a szomorú Vatterloó-i napot.

Ugy is e nevezetesség csak azon alapult, hogy Berzenczei az erdélyi országgyűlésen sokat beszélt, a beszédek a hírlapokban kijöttek, s a publicum azokat restelte olvasni, s azt hitte, hogy a ki olly sokat beszél, az sokat is tud.

Igy lön vége Berzenczei politikai celebritásának.

Hanem az nem volt szép, hogy a tisztelt exbiztos annyira leszidta a volt ministeriumot, midőn e ministeriumnak, a bizalmak fénykorában ő volt egyike a leghumilisabb servusoknak.

Pest december 13.

Daczára a kemény időknek, az embereknek eszükbe jutott, még is egy pár bon mót csinálni.

— Várad levelezőnk, nagy győzelem hírül tudunkra adja, hogy Hódosi Miklós féltelmes hatalmu biztos Biharban kedves druszáját Vai Miklóst, Nagyváradon a zöldfa vendéglőben letartóztatta, s utasítást kér, mi tévő legyen vele.

Egy barátunk, a honvédeimi bizottmányának, ezen tanácsot adatja általunk.

Utasítsék Hódosi Miklós, hogy érdemes foglyát tartózkodása helyéből a zöldfából, egyenesen a szárazfára átszállítsa.

— Arad kövezetén is pattog a granaton, és bombán kívül, egy kis elmeheli szikra.

Egy utazó tegnap este azzal lepott meg, hogy Aradon kutyául mennek a dolgok. Eddig csak megjárta, mert csak ellenséggel volt dolgunk, de most már a barátokkal is meggyült bajunk.

És midőn ezt hallók, pessimista arcunk sápadt lett, mint a fal. Az jutott eszünkbe, hogy tán Aradon a lakosság között valami schwarzgelb factio ütötte fel fejét.

Azonban kisült, hogy a barátok alatt utazónk a várbeli franciskánusokat értette, kik mint tudatik, jelenleg Berger uramnak egyedüli tűzérei.

— Az Arad című lap felfedte a titkot: minő járatban voltak kiküldve a várbeli parlamentairek.

Az első parlamentaire megkérte Mariassi vezért, engedné meg, hogy Silliák ur kisasszonykái számára néhány pár czipőt vásárolhasson, mert a hosszú ostrom alatt minden lábbeliek leszakadt. (Talán vigadnak, farsangolnak, s walezereznek oda benn.)

A másik parlamentaire szerint, ugyanazon kisasszonykák nagyon megunván azon eledeleket, mellyek egy ostrom alatt várbán kaphatók, kérik Mariassi urat, engedné meg, hogy egy kevés gyümölcsöt, befőzöttet és liktariumokat vigyenek be.

A harmadik parlamentaire izenete titok. Valljon nem ismét a Silliák kisasszonyok tettek valami ajánlatot? —

Barátom, Bertli!

A Sepperl császár trónra csücsültetése általi osztrák politika iránti nézeteimnek elmondhatása előtt dec. 9-ki cikked által nagy részint bevágtad az ajtót.

Magam ugyan nem tartozom azok közé, kik — szerinted — abban török fejüket, hogy tulajdonképpen mi célja lehetett a camarillának József urfi felültetésével, s Ferdinand elcsapásával, hanem azért még is jónak látom e cél analizálását pár szóval megkísérteni.

Én úgy hiszem, hogy a camarilla annak öntudatára jött, hogy a néhai osztrák birodalom minden népei ellenében még határtalan gazságával, s minden kigondolható gyalázatosságu tervével sem érhet kivánt cél; s ezért célul tüze ki maga elibe a felosztott, — de a szabadság érdeke által egymáshoz közeledett — birodalom népeinek egyik részét, egyik alkotó elemét magának megnyerni, s különösen Bécsset ismét rendelkezése alá kapni, és szellemét saját céljai kivitelének megfelelőleg alakítani.

Meg lehet, hogy tévedek, de én a camarilla politikáját, — mely egyébiránt csak a mi elnyomásunkra tervezett előleges politika, darab idő óta, ez egyben feküdni látom.

És — véleményem szerint e politika megértésére irányzott lépéseket igen könnyű mindennütt nyomon követni, valamint lehetetlen, annak — az absolutismus általok elérni ohajtott győzelmére nézve, — finom tervét el, nem ösmerni.

Nézzük az eseményeket egy kissé közelebből. —

Bécs császári udvar nélkül is, igen nagy fontosságú pont, mind historiai emlékeinél fogva, mellyek az austriai buta és minden politikai fogalom nélküli nép agyában egyedül birtak egy kis büszkeséget és önérzetet feléleszteni, mind pedig főképpen ipari és kereskedelmi virágzó állapota miatt, melly a provinciákat az érdek aczél kapcsával kötö hozzá.

Természetes tehát, hogy egy illy fontos pontnak visszanyerése, annak terv szerinti idomítása volt, az igen nevezetes feladat, kivált miután a 400,000-nyi lakosságú városban mintegy 150 ezer fegyver, de mi meg az absolutismusra veszedelmesebbnek tetszett, egy szabadság szerető, független lelki testület volt, melly tanjai — igazságuk mián — még az apathiában sinlő provinciának álmos népeit is felébresztéssel fenyegették. —

Bécsset azonban visszanyerni, de főképp az absolutismus érdeke szerint idomítani és hangolni nem lehet, mind addig, míg azon nemes keblű férfiak, kiknek Bécs mártíusi s később forradalmait s ezek után Europa s a világ tisztelő bámulását köszönheté, láb alul el nem tételnek; míg a szabadsajtó az igazságot hirdetheti s nem szegődte egyedül a zsarnokság zsoldjába.

Ez rövid históriája Bécs bombardiroztatásának és bevételének.

S miután Bécs — miféle hibák, és árulásokon keresztül az mintegy — bevétel, s a szabadság leglelkesebb bajnokai, s támaszai galádul kivégeztettek, a feladatnak egyik ága, meg volt oldva.

Most van munkában a másik rész, t. i. Bécsnek, és szellemének a dinastia érdekében idomítása, azaz: Magyarország elleni felingerlése.

És csak vigyázzunk, mi fog történni. Semmi jóslói tehetséget magunknak nem affectálunk, de csaknem fogadni mernék rá, hogy Bécs, ügyünknek legrövidebb idő alatt olly ellensége leend, minő soha sem volt, hogy önkénteseket fog ellenünk felszerelni, s meghódításunkra — mellyért naponta imádkozand, mindenféle áldozatokat, és segélyt fog tenni.

A szabadsajtó már is hatalmasan dolgozik, nem épen ugyan közvetlen ellenünk, hanem a dinastiának szuronyos ügye mellett, mi utoljára is egyre megy ki, miután a mi bukásunkkal, a szabadság ügye bukának el, az egész tervezett Gesamtmonarchiára nézve.

És csak tekintsük ama gazságot, melly Fuster, Goldmarckt, s más a bécsi nép által, még olly kevés hetek előtt győzelmi mámorban vállaikon körülhordozott s annyira ünnepezt férfiak ellenében elkövetették.

Welden azt mondá a tisztelgő bécsi polgároknak. Ich will keine worte ich will Thaten haben, rufensie ihre Deputirten zurick.

És a gyáva, és minden önbecsérzet nélküli választók a Mariahilf és Landstrasse külvárosokból már megtették a magokét, s egy egy addresset bocsátottak közre, s küldöttek megválasztottaiknak, mellyben a legszemtelenebb modorban hívják fel őket, hogy mondjanak le, mert bizalom többé hozzájuk, — kik a felséges császár az ő jószívü kegyelmes uralkodójuk ellen olly v. kmerőleg kikelni mertek — nincsen, sőt, hogy választóik szégyenlik magokat, hogy olly erkölcstelen és elvetemedett embereket választottak. —

Igy manipulálnak, s a kremsiri hohe Reichsversammlung rövid időn a legszebb példánya leend az egyetértésnek, mert Stadion véleménye minden ellenszó nélkül fog mindenben keresztül menni.

Azonban, hogy Bécs tökéletesen megnyeresék a leigázási tervnek, elkerülhetetlenül szükséges volt, hogy a császár ismét visszatérjen, s benne tán udvarát is állandólag felüsse.

Ez pedig Ferdinanddal nem történelmet, először azért, mert ő maga gyáva és félénk, és gyáva s elrémített volt, s tán nem mert volna az általa leöldököltetett áldozatok temetőjében lakni; de másodszor azért is, mert félni lehet, hogy a nép minden szolgáltsága, és csuszómászósága mellett is nem fogja elfeledni, hogy falai közt van gyermekeinek és szüleinek gyilkossa, s házainak, vagyonának elpusztítója.

Azért olly egyénnek kellett a császári koronával visszatérni, ki ifju bátorsággal s kissé megnyerőbb kénézéssel bírjon, s ki iránt a nép minden lelki furdalás nélkül viselhetik a megszokott polgárság egész aláztatos hódolatával.

Ez rövid históriája a Ferencz József trónra ültetésének.

És ismételjük, a terv igen jól kigondolt volt és nekik sikerülni is fog.

A császári udvar fényének látása — kivált midőn a szabadság hangjaink nem engedtetik meg a császári udvar feketeségét felmutatni — új reményeket, új hitet fog a spiesbürgerek keblében feléleszteni az aranyos Gesamtmonarchie iránt, mellynek fő és székvárosa Bécs leendne.

S mihelyt bennök ez eszme gyökerel ver — mi okvetlenül meg fog történni, miután Bécsben csak spiesbürgerek és katona van — azon pillanatban Magyarországnak legkeserűbb ellensége megszületett.

Meg fogjuk hallani, milly enthusiasmmussal fogadtatt az ifju felség, ki megnyerő leereszkedésével minden sziveket elbájolt (ez a szokott journalphrasis) s olvasni fogjuk a huldigung fényes leírásait s azon őszinte ragaszkodás tanujelcét, mellyel a kedélyes és hü bécsi nép an das geliebte kaiserhaus viseltek s. t. más e félekről.

Aztán ha mind ezek megtörténtek s a schwarzgelbismus a polgárok keblében a felköltött önérdekkel annyira egybeolvasztatott, mikép a Residenzet, a polgárság ösmert jó szellemére támaszkodva, egy csekélyebb Besatzung s egy rendszerzett titkos politika alatt lehet hagyni: dann gilts gegen Ungarn!

S ha a tél illy szép és hótalan marad, akkor mind ez megtörténhetik január elején vagy legfelyebb közepén, ha azonban eső és hó áll be, akkor várni és készülni fognak tavaszig.

Ezen politikát hisszük, mi a Sepperl császár trónra csücsültetésében bennfoglaltatni. A következés meg fogja mutatni, ha csalódunk-e.

Csernátóni.

Erdély sorsa, eleste után.

IV.

Pest, dec. 13.

De hátha minden nép osztály, minden polgári rend, csak nem egy szivvel lélekkel árulója lön e szegény országnak, vagy legalább békén, és nyugodtan nézte, míg az gyalázatosan elárultatik, gyávan elhagyatik, ha Erdély elestében uyszólva mindnyájan megegyezének, — ugyan ki ellen kellett hát Gedeonnak meg Urbánnak agyuit, — Puchnernek proclamációt fordítani?

Igy kérdezhet az olvasó.

S megvallom, nem kis zavarba hoz kérdése által.

Először is azonban megjegyzem, hogy ama sorozatában a reactio védbástyáinak a székelységet nem említem. Erdély egyik szegletében, bércei közé elrejtve, e régi erényeiről, s az idegen fajok iránti megvető gyűlöletéről ismert nép, meglehetősen tisztán m radt a reactio mérgétől. Ámbár tagadni nem lehet, hogy mivel csupán a székelység volt az, melly a népnek jelen forradalom által jutott javadalmakból nem részesült, s míg a magyar és oláh paraszt földet kapott, neki szük terrenumával kelle mar dnia, — e körülményt felhasználva, közöttük is támadtak elégtelenséget terjesztő bujtogatók.

Azonban az oláhok dolásaikat a magyarság, s főleg a volt nemesség ellen elkezdvén, s iszony, és borzadály véghatáráig folytatván, ellenük egyedüli oltalmazóul a székelység nézetett; mint melly jó ügyünkötől eltántoritva nem volt, az oláh iránt pedig határtalan gyűlölettel viseltek, mellyhez martius óta irgység, s indignatio is járult.

Midőn az oláh vadság s kegyetlenség tető

pontra hágott, akkor tartatott a székely gyűlés Agyagfalván.

Ez tagadhatlan (de egyszerűen egyetlen) érdeme Berzenczeinek, hogy aristocratia és Gubernium daczára is össze tudta hívni a székely gyűlést, minok mellékesen jegyezve meg, némellyek csupán azért voltak ellenzői, mert tudták, hogy Berzenczey vagy semmit, vagy annál is rosszabbat fog belőle csinálni, a mint a végén ki is sült.

Teljességgel nem akarjuk azt mondani, hogy e székely gyűlésben részt vett mindennemű biztosoknak Erdély ellen semmi bűneik ne volnának, sőt Miko Imrét a leghitványabb keveréknek tartjuk, mit gyávaságból, és alattomos árulásból a teremő öszvegyurt, — de némelly ott voltak dicséretére s igazolására meg kell mondanunk, hogy nyolcz napot a roppant székely erő rendezésére akartak szánni, s addig nem indulni volók. De Berzenczey nem fért a bőrébe, ő akart dírígálni mindent, vele bírni nem lehetett, felorálta a székelyeket, s a legnagyobb rendtelenségben volók megindult, úgy, hogy a nyolczvan ezer senkít vezérének nem ismert, egyetlen czélja, vágya, reménye prédálás volt.

A székely olly nép, mellyet legkönnyebb felizgatni, legnehezebb féken tartani. Még akkor is, midőn rendezve van, ember legyen a talpán, ki csak egy ezrednek is parancsolni tud; hát még ha csak azt se tudják, mellyik hová, ki keze alá tartozik.

E bűn egészen Berzenczeyt terheli, és roppant súlyos. Ebből következett, merjük állítani, mind azon rossz, mi azóta érte Erdélyt. Nyolcz nap azon időben drága kincs volt igaz, de el veszte nem lett volna, ha a székely erő erélyes rendezésére fordították, mint azt némellyek kívánták. Így nem veszett el nyolcz nap, hanem elveszett Erdély.

Kijövének a székelyek. Egy darabot tetszett nekik a multság, hogy raboltak, égettek, öldös-tek. Majd egyszer olly híreket kezdének hallani, hogy Gedeon benyomult a székely földre.

Mi történt ekkor a székelységgel? Mondjuk el e perczen túl róla Beranger-rel, „de sa vertu ne parlons pas.“

Ez röviden a székelység története.

A másik ellenség, melly ellen a küzdés folyt a magyar nemesség! szegények, kik szivetekben kívánták a reactio győzelmét! De ez nem volt politicai küzdelem, hanem fajok irtó háboruja. Ezt jól meg kell különböztetnünk, mert csak ez vezethet nyitjához azon talánynak: miért ölette a reactio azokat, kik ez idő szerint nagy részben az ő emberei valának. Mert az oláh nem válogatott. A legincarnatusabb pecsovicsot épp úgy megnyúzta, az ártatlan s politicaihoz nem értő asszonyt, épp úgy darabokra vagdalta, mint tett volna Kossuthal, ha kézre keritheté.

Harmadik ellenség, mellyel a reactionak küzdelme, és pedig tisztán politicai küzdelme volt, — már nem ember, sem népfaj, hanem egy prikulics, vagy nem tudni micsoda mesés állat, melly Erdély hegyei közt martius óta láttatik, s rettenetes hajtó vadászatokra szolgáltat alkalmat — t. i. az unio.

Ez volt a Lapis offensionis sokak szemében u. m. —

I. Első helyen emlitem a szászokat, kik bűdös municipiumaik gözköréből kiszabadulni nem akarván, az uniót ellenzék.

2. Puchnert, ki ezzel megszűnt Erdély hadkormányzója lenni.

3. A guberniumot, az ő mindennemű telyes és patkancza mákvirágaival.

4. Egy lélekzet alatt minden rendeit az alsóbb és felsőbb aristocratianak, kik ez által vagyonyban és fényben megfogyatkoznak, kikiről fenebb bővebben szólék.

Ezek valának az unio ellenségei s egyszersmind részint vezérei, részint lándzsás szolgálai a reactionak, de mindnyájan egyenlően bűnösök Erdély gyászos elestében.

M. K.

Habsburg hálaadatosság.

Pest dec. 13.

Palatinus Pistának, ha nagyot akart mondani, szava járása volt „e hazáért élek, halok.“ S mind annyiszor légreszkettető s fülrendítő éljen, s tapsvihar tört ki e szavakra.

De vegyült az elragadtatás e zaja közé egy félig hallható hang, mondván: „aljas ámitó, gaz áruló.“

S'egyszer a többek közt kérdőre vonaték, a még az időben botrányt okozó hang, hogy mer így szólani? s a nádort, kiben a magyar reménye öszpontosul, alaptalan rágalmazni?

Felelt pedig a hang: rövid látók, s elvakultak! nem tudjátok-e, hogy minden uralkodóházi herczeg csak azért eseng a zsiros hivatal után, hogy élhessen és kém lehessen!

Nem tudjátok felfogni értelmét e szavaknak: „e hazáért élek, halok.“ Hisz ő azzal csak azt mondja, hogy ő azon földért él hal, melly Magyarországának hivatik, s csak neki és családjának a föld maradjon meg, neki, aztán mindegy magyar vagy tatár lakik azon, de hogy ő a földön uralkodhassanak, azért mindenre készök.

Ha az utolsó nádor nem csupán a földért élt halt, neki azt kell vala mondani: „én a magyar nemzetért, alkotmányaért, függetlenségeért és a magyar haza status egységeért élek halok.“

De ő ezt nem akarta, olly kitételt kelle keresnie, mellyel a magyart elámithassa, de lelkét is ovatolja.

Most már gyalázatos levelében közölt árulási tervéből világos, hogy ő a legaljasabb áruló és ez utonálló rablónál nagyobb gonosztevő volt.

Ő valóságos habsburgi faj.

Hanem ugyan nagy tökfűkő is, ha ezt hitte, hogy ő ama lelketlen tanácsában ujat mondott.

Nincs is abban semmi új, ő Ferdinand bátyjával csak azt akarta tétetni, mit eldödeik a hatalmukat megállapító habsburgi Rudolfal fogva I. Ferdinand magyar királyig, és ezután minden fajukbeli magyar király tett a mi korunkig.

Dicső példával mentek ezek elő:

Habsburgi Rudolf, hogy Magyarhonra kezét tohesse, Pelcár nevű egyénnel királyi gyereket lopatott.

I. Ferdinand háromfelé osztá Magyarhont, hogy legalább egy részét hatalmába kerithesse.

I. Leopold működteté Caraffa és társai vaskarját. A kiűzött magyarok helyett, betelepíté titkos szerződés mellett a ráczokat. Erdélyt elszakasztá.

III. Károly a pragmatica sanctio elfogadását

megvivő országos köldöttség elől: „intravit Retiradam suam, et ideo incluta Deputatio ad osculationem manuum admissa non est, mint ez szóról szóra az 1723-ki országgyűlés jegyzőkönyvében van.

Igy bántak a Habsburgok a magyarral. Így jutalmazták a sanctio pragmaticaért élt halt táblabírákat és főtisztelendőket!!

Jósef császár megse koronáztatá magát, s önkéntesen és németül kormányozott.

I. Ferencz a magyar kormányt az osztrák kormány alá vetette, Magyarhont tetteg beolvasztá az osztrák tartományokba, s a földképen is Magyarhon „Österreich“-nak iratott.

V. Ferdinand mit tett? azt az utósó kofa is tudja már, hála istennek.

És e fajhoz lehetett a magyar nemzet századokon át, s még csak két hónappal is ezelőtt olly hü, minő nemzet soha nem volt uralkodójához?!

De meg is verte isten azt a Habsburgi fajt mind a két kezével. Beteljesedett rajta is a magyar közmondás: a ki másnak vermet ás, maga esik bele.

A habsburgi fajt a magyar nemzet elleni saját cselszövénye buktatja meg.

E fajnak százados terve volt: a népiségek harca és katonai zsarnokság.

E faj Európában leghatalmasabb uralkodó lehetne, s most kéntelen egyik tartományából a másikba bujdokolni, Magyarhonból pedig egészen száműzte magát, s mint ellenség lépett fel a magyar nemzet ellen, melly őt nem egyszer menté meg a megsemmisüléstől.

István urfi is, az utósó nádor, alávaló módon megszökött, hátrahagyván gaz árulása bizonyítványait. Kell é ennél több bizonyítvány az ő ostobaságára.

És e saját irataival bebizonyodott hazaáruló jószágai zár alá vétettek é már?

Hát Majláth György országbíróval, kiről az utósó nádor a királyhozi áruló levelében azt mondja, hogy Majláth György, országbíró, az ő árulótervébe beleegyezett, „mi történik? "

Váradai Antal.

Barátom, Berti!

Mégis sok ember van hazánkban ollyan, kikiről elmondhatná a názáreti bölcs: „oculos habentes, non videtis.“

Vai Miklós, kir. biztosról jutott eszembe. — Azt hallom, meg van hagyva.

Ma meg ollyanokkal is találkoztam, kik szív és gondolat által semmit nem látnak, de testi szemekkel annál jobban látják az utat — azaz: ha nemzetörök — mellyen dicsőségesen hátravonuljanak, mert hiszen a futás szögyen, de a hátravonulás katonai dolog.

A magyar, ha élni akar, kardját nem egyhamar dughatja hüvelybe. Világos. Ugy é, az is világos, hogy a nemzetöröknek még az ágyú morgó szavával is meg kell barátkozniok. No, mert hiába mindig úgy volt az, és úgy lesz még egy darabig, azaz: míg király lesz a földön, hogyha a népeknek kedve ereszkedik elorzott jogai után nyulni, a királyok amugy ágyúval kiáltják rájuk: „ne bántsd!“

Czegléd dec. 10 1848.

Szerkeztő!

No, de jóra termelt nép az ilyen durva szót föl se veszi, kivált ha megharagszik, mint az oroszlan.

Ti lapszerkesztők sokai eszközölhettek. Például közelebről sok helyt tapasztaltam, hogy a Martius 15-két azért szeretik olvasni, mert nem csüggeszt, hanem mindig reményt és bizalmat önt még a kislelkűekben is.

Bizon egy magyar lapnak és épen most, nem legutolsó érdeme. — E jó szokásokat valahogy ki ne cseréljétek.

Leírhatatlanul szeretném még azt, ha valahogy nemzetöreinket föl tudnók haragítani. A magyar, ha haragszik, még a hétfejű sárkánynak, vagy hogy nagyobb mondjak, még az austriai kétfejű sasnak és camarillának is neki megyen.

E nekivágásba talán még Windischgrätz sem tartóztathatja föl, e pedig ugyancsak herceg a talpán, kivált ha báró Jellacsics Jósi mellett áll.

De fájdalom barátom még nem eléggé haragszik a magyar, és az ágyúszót már sok helyt komolyan vette, pedig csak tréfa. Hogy ne volna tréfa. —

Vagy ha nem tréfa, akkor legalább is a haza szabadságának és függetlenségének hírnöke.

Már osztán miféle ember az, ki az illy nagy-szerű dolgok hírnöke előtt megfut.

A királyok kereszteteket, czi neket, s több ki tudná miféle bolondságokat osztogattak, s osztogatnak azoknak, kik elvégre is mindig a thronusok ledöntésére dolgoznak, mert barátom Berti, azt csak magad is megvallod, hogy lapod minden dolgozóival, szedőivel és virgoncz árusaival együtt nem halottál annyit a republica megkedveltetésére, mint épen ő felsége keresztés és czimzetes kegyenczeinek megfizetett tanácsa.

Ha a kiczégézés oly sok ostobát képes gyűjteni a királyok körül, hát a kiczégézés miért ne volna képes sok gyáva ne. — Ért vitézzé tenni. —

Okoskodásom visszának látszik, de nem hibás. —

Már hogy a gyávák mikép czégéreztesse ki, azt találd ki te. — Tudod, sokképen lehet a dolgon segíteni, egyszer: nem kell olyan vezért tenni, mint Baldacci, másodsor, a meleg a bátorító szót és a bizalmat gerjesztő modort ugyan csak használni kell. — Legtöbb ember azért gyáva, mert előre gyávanak mondják.

A magyarok közt gyáva, és épen mikor a szabadságot kell kivívni, e nem lehet. — Ezt még Jellacsich sem mondaná.

Nemzetörök, kik egynél több ok miatt Kolosvár és Dézs alél sebesen hátravonultatok, forduljatok vissza még sebesebben. És Erdély hérczein s völgyein zengjen a győzelmi dal.

Republicanus.

Tehát a trón csakugyan üres! ? talán Sophia rántotta le róla Ferdinándot, vagy talán a lelki-ösméret, — ez a kérlelhetetlen revolutionaire üzte el onnan ő felségét. Akár mint van, nagyon dicső, pompás, magasztos. A magyar trónon nem ül többé arany gyapjas, a trón üres, de még áll.

Ha e nemzet önméltóságát, jövője, s a forradalom magas czélját szem előtt tartja, ki kell nyilatkoztatnia: hogy a trónra — az absolutismus ezen htvány és alacsony eszközire, többé semmi szüksége nincs, annyival kevésbé lehet czélja azt betölteni; ne hogy egy pár hőbortos trón-követelővel gyűljön meg bajunk, vagy éppen visszaessünk a királyság, a hün- és gázság ezen rendszere alá.

Egy trónkövetelő — Ferencz József, már is bemutatatta magát. Jobbágyi hódolattal üdvözöljük e ezen meteor felséget, ki Magyarországnak épen oly joggal uras királya, mint Jerusalemnak? nem czélszerűbb ő neki rövid uton tudtára adni: hogy a trón porba dült, és hogy Magyarhon szabad s egyenlő polgárai többé semmiféle születési jog uralmát el nem ismerik, egyszóval, hogy már él a magyar köztársaság!

A köztársaság neve meg fogja döbenteni az ifju hős császárt, ki épen oly sajátkezűleg tevő fejére a koronát, mint akár Caesar akár Napoleon. A nép pedig érezni fogja önállásának méltóságát, s egyszersmind tudni fogjuk, hogy vajjon miért is harczolunk?!

Mert bár erősen hiszem, hogy a Habsburgok, kik becsület, hit- s esküszentségét, mint afféle sans-kulotte-okat tudni is méltatják magas figyelmekre, minél kevesebb híveket számlálhatnak a romlatlan erkölcsü magyarban, de mert minden szabály alól van kivétel, én is kiviszem ez alól a táblabírosereget, kikről oly sejtelmem van, hogy ha bár megsemmisítendjük is a császári sereget, ők ez esetben is rendithetlen hűségü jobbágyai kívánnak maradni V. Ferdinándnak, pedig istenünkre! ezért nem örömet harczolunk.

Jelen állapotunk a bizontalanság azon studiuma, mellynek rejtelme rendkívül zsidbasztja a hazafi buzgalmát, mert mindenkép bátortalanságra mutat.

Pedig meg vagyom írva: on ne perd les États que par timidité.

Azért tehát vessük szemünket ügyünk szent-ségére és kiáltjuk ki a republicát.

Az meglehet, hogy ezen suhancz felség ambíciója annya befolyása alatt, mérgecsobb erőködéseket tehet ellenünk, mint az üres fejü, és üres nadragu Ferdinand; meglehet, hogy szolgálatába uj

ambíciók szegődnek; s minden esetre meglehet, hogy harczunk véres áldozatokba kerül; de oly győzelmet, melly őt magyar királyá koronázza, nem fog neki engedni a szabadság Istene.

Mert az ő seregét naponkint gyöngitendi a természetelleniség daemonia, mint kik a szabadság, s testvériség szent eszméi ellen küzdenek. A mieinket ellenben milliók kötelesség érzete fogja lelkesíteni, s ez leendő első hatása, az éretnyes republicanak, a második pedig a győzelem.

A ránk figyelő Európa, megfogja, tapsolni diadalunkat, s elismerend önálló, és nagykorú nemzetnek, mint, kik nem csak saját lábainkon járunk, hanem ön erőnk, s eszünk által el is élünk.

Az oláh, szerb, és rácz lázadás pedig, és a sötétségnek minden tábora, önként tünik el, a magyar köztársaság fényes arcza előtt.

Tehát csak bátorság! mert még egyszer mondom: On ne perd les États que par timidité.

Szülje meg a bátorság azon polgártársainkat is, kik az Erdélyi és Olmüci újabb epochák óta szemlátomást soványodnak. Gyakorolja magát ki ki fegyverben, vagy tartson poenitentiát, a szerint, mint bátorsága növekszik, hogy majd ha a dob megperdül, a riadó elharsan, bátran szálljunk a csatatérre; hogy a harczvágy, és a dulás magasztos érzelme legyőzze a halál félelmét, fegyvereink pedig a császárságot.

Mert meglehet, hogy e nap Magyarhon itélet napja lesz, midőn érdemünk szerint menyországba, vagy pokolba taszítatunk.

Én pedig szerkesztő, minden esetre ott leszek, a hol ön.

Vas Gábor.

Nemzeti Színház.

Pest, szerdán, december 12-kén. 1848. Nyolczadszor:

A B Á C S I, vagy: A szerelmes család.

Vigjáték 3 felv. Irta Benedix. Fordította Rémellay.

Személyek:

Virányi, nagykereskedő	—	—	—	Szilágyi Sán.
Lajos,)	—	—	—	Farkas Lajos
Otil,) gyermekei	—	—	—	(Bulyovszkiné
Vilmos,)	—	—	—	(Kömlosi Ida
Lóty, Virányiék rokona	—	—	—	Szentpéteri,
Luiza, házfelügyelő Virányinál	—	—	—	Szarmáriné.
Bárany, ifju kereskedő	—	—	—	Szigeti.
Inas	—	—	—	Petrik.

Holnap, esütörtökön, dec. 14-én, bérletfolyamban, Vester Sándor táncztársasága föllépteül, először

Csata Fehértemplom-nál.

Némajáték 2 felvonásban, tánczokkal és csoportozatokkal. Szerzette Kilányi, balletmester.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.